

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 marca 2016 r.

Pozycja 180

POSTANOWIENIE

z dnia 8 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 365/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący i sprawozdawca
Mirosław Granat
Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 394¹ § 2 i art. 394² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 listopada 2015 r. (data nadania) Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności art. 394¹ § 2 i art. 394² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc) w zakresie, w jakim nie przewidują możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji zawieszającego postępowanie odwoławcze, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego. Skarżąca jest uczestnikiem postępowania w sprawie o zasiedzenie toczącej się na wniosek Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa. Postanowieniem z grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w K. oddalił wniosek Skarbu Państwa w przedmiotowej sprawie. Od tego postanowienia Skarb Państwa wniósł apelację, którą rozpoznaje Sąd Okręgowy w K. Postanowieniem z czerwca 2015 r. sąd ten postanowił zawiesić postępowanie do czasu zakończenia postępowania przygotowawczego prowadzonego w tym zakresie przez Prokuraturę Okręgową w K. Postanowieniem z września 2015 r. Sąd Okręgowy w K. odmówił sporządzenia uzasadnienia powyższego postanowienia, a postanowieniem z października 2015 r. odrzucił wniesione na nie przez skarżącą zażalenie. Postanowienie z 6 października 2015 r. zostało doręczone skarżącej 16 października 2015 r. Skarżąca wniosła na nie zażalenie, które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z października 2015 r., doręczonym skarżącej 5 listopada 2015 r.

Zdaniem skarżącej brak możliwości zaskarżenia postanowienia o zawieszeniu postępowania cywilnego wydanego przez sąd drugiej instancji narusza jej prawo do rozpatrzenia sprawy bez zbędnej zwłoki (art. 45 ust. 1 Konstytucji), prawo do zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji) oraz prawo do dwuinstancyjnego postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji). Skarżąca podkreśliła przy tym, że postanowienie o zawieszeniu postępowania odwoławczego może prowadzić do jego znacznego wydłużenia, a tym samym mieć istotny wpływ na realizację prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Dlatego – w jej ocenie – od postanowienia takiego powinien przysługiwać stronie środek odwoławczy. Ponadto skarżąca wskazała, że słuszność przedstawionych przez nią zarzutów potwierdzają uzasadnienia wyroków Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2010 r. (SK 38/09, OTK ZU nr 5/A/2010, poz. 46) oraz 22 października 2013 r. (SK 14/13, OTK ZU nr 7/A/2013, poz. 100).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, zakwestionować zgodność z Konstytucją przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego prawach lub wolnościach albo obowiązkach określonych w Konstytucji. Zasady, na jakich dopuszczalne jest korzystanie z tego środka ochrony wolności i praw, precyzuje ustawa z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.). W świetle powyższych unormowań konstytucyjnych i ustawowych nie ulega wątpliwości, że przesłanką dopuszczalności rozpoznania skargi konstytucyjnej jest wskazanie nie dowolnego kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ale tylko takiego, który w konkretnej sprawie stanowił podstawę ostatecznego rozstrzygnięcia, a zarazem doprowadził do naruszenia wolności lub praw oznaczonych jako podstawa skargi konstytucyjnej. W związku z tym obowiązkiem skarżącego jest dołączenie do skargi konstytucyjnej orzeczenia, które odpowiada powyższej, złożonej kwalifikacji, tzn. zostało wydane na podstawie przepisów będących przedmiotem wniesionej skargi i prowadzi do niedozwolonej ingerencji w sferę konstytucyjnie chronionych jego praw podmiotowych. Niespełnienie tego wymogu, podobnie jak oczywista bezzasadność skargi, skutkuje odmową nadania jej dalszego biegu.

Analiza skargi konstytucyjnej wniesionej w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że skarga ta jest oczywiście bezzasadna.

Skarżąca kwestionuje wskazany przepis ze względu na brak możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania, twierdząc, że jest on niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał jednak w swoim orzecznictwie, że ani zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego (wyrażona w art. 176 ust. 1 Konstytucji), ani prawo do zaskarżenia rozstrzygnięć wydanych w pierwszej instancji (gwarantowane w art. 78 Konstytucji) nie wymagają tego, by w każdej kwestii wypadkowej niemającej charakteru odrębnej sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji przysługiwał środek zaskarżenia (zob. np. wyroki TK z 31 marca 2009 r., SK 19/08, OTK ZU nr 3/A/2009, poz. 29 oraz 2 czerwca 2010 r., SK 38/09, OTK ZU nr 5/A/2010, poz. 46). Kwestia zawieszenia postępowania niewątpliwie jest kwestią wypadkową, rozstrzyganą w trakcie postępowania głównego i dotyczącą jego przebiegu, nie ma więc charakteru odrębnej sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Co prawda, jak zasadnie wskazała skarżąca, w niektórych sprawach Trybunał Konstytucyjny orzekał o niezgodności braku możliwości zaskarżenia postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji w kwestiach pobocznych z wymienionymi w skardze przepisami Konstytucji.

tucji. Sprawy te dotyczyły jednak wyjątkowych sytuacji, w szczególności takich, w których rozstrzygana kwestia odnosiła się do praw innego niż strona postępowania podmiotu i miała charakter odrębnej sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji (zob. np. wyroki TK z 30 października 2012 r., SK 20/11, OTK ZU nr 9/A/2012, poz. 110 oraz 22 października 2013 r., SK 14/13, OTK ZU nr 7/A/2013, poz. 100), a ponadto postanowienie rozstrzygało o prawach lub wolnościach skarżącego niebędących przedmiotem orzekania sądu pierwszej instancji (zob. np. wyrok TK z 27 marca 2007 r., SK 3/05, OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 32) lub wydane w postępowaniu wypadkowym rozstrzygnięcie miało zasadnicze znaczenie dla realizacji prawa strony do rozpatrzenia sprawy przez bezstronny sąd (zob. np. wyrok TK z 2 czerwca 2010 r., SK 38/09, OTK ZU nr 5/A/2010, poz. 46). Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w analizowanej skardze. Zawieszenie postępowania, choć – jak wskazuje skarżąca – może mieć wpływ na czas trwania postępowania, nie zamyka drogi do rozpoznania sprawy przez sąd ani nie rozstrzyga ostatecznie o uprawnieniach stron postępowania. Powoduje ono jedynie odłożenie wykonania czynności w danym postępowaniu, w szczególności ze względu na brak możliwości ich prawidłowego przeprowadzenia, lub – tak jak w sprawie, która legła u podstaw wniesienia rozpatrywanej skargi – z uwagi na konieczność poczekania na zakończenie innych postępowań, a tym samym umożliwienia zapoznania się przez sąd z ich wynikami i wydania rozstrzygnięcia w oparciu o całokształt materiału dowodowego. Oczywiście bezzasadny jest więc zarzut, że brak możliwości zaskarżenia postanowienia wydanego o zawieszeniu postępowania przez sąd drugiej instancji narusza wskazane w skardze przepisy Konstytucji.

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r. oczywista bezzasadność skargi konstytucyjnej stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania jej dalszego biegu.

Wziąwszy pod uwagę powyższe okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.